

Prije Pitagore

U **Institutu za proučavanje Starog svijeta** u New Yorku 12. studenog ove godine otvorena je izložba s naslovom: **Prije Pitagore: Kultura stare babilonske matematike**. Zajedno s popratnim dokumentacijskim materijalima izloženo je trinaest glinenih pločica iz zbirke triju sveučilišta – Sveučilišta Columbia, Sveučilišta Yale i Sveučilišta Pennsylvania. Među njima su i dvije najčuvenije pločice s oznakama YBC 7289 i Plimpton 322. Premda broj izložaka nije velik, on daje vrlo širok uvid u matematiku na području Bliskog Istoka između 1900. i 1700. g. pr. K. Pločice sadrže rješenja nekih praktičnih problema, opise algoritama za vađenje drugog korijena i za rješenje kvadratne jednadžbe, računske tablice i sl. Tu je i možda najpoznatija pločica YBC 7289 koja dokazuje kako je Pitagorin poučak bio poznat davno prije Pitagore.

Fotografija iz 1900. g. (vlasništvo Sveučilišta Pennsylvania) prikazuje iskapanje u Nippuru, glavnom babilonskom gradu.

Zapise sa starih babilonskih pločica prvi je protumačio matematičar i povjesničar znanosti, Austrijanac Otto Neugebauer (1899. – 1990). Rođen u Innsbrucku Neugebauer je 1939. pred naletom nacizma prebjegao u SAD te je uskoro postao državljaninom te zemlje. Predavao je na više uglednih američkih sveučilišta, a njegov prvi rad o babilonskoj matematici objavljen je 1927. g. Osobito je vrijedno istaknuti da je 1940. g. u Američkom matematičkom društvu (AMS) Otto Neugebauer pokrenuo časopis *Mathematical Reviews* koji objavljuje kratke prikaze svjetski relevantnih radova u matematici, statistici i računalnim znanostima. Dosad je u tom časopisu objavljeno više od 2 milijuna prikaza iz čega se razabire kakav ima status u svjetskoj matematičkoj zajednici.

Otto Neugebauer

U Miš-evom Panoptikumu donosimo sličice nekih od pločica koje su izložene na spomenutoj izložbi.